

Молодий Козак

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить в 5 грудня
1939 року.

№ 17 (3992).

СУБОТА

23

КВІТНЯ 1988 р.

Ціна 8 коп.

Сесія Верховної Ради УРСР

18 квітня в Києві відбулася позачергова сьома сесія Верховної Ради Української РСР.

Обговорені питання: про генеральну схему управління народним господарством Української РСР; про утворення комісії Верховної Ради Української РСР з питань патріотичного та інтернаціонального виховання і міжнародних відносин; про затвердження указів Президії Верховної Ради Української РСР.

У доповіді члена Політбюро ЦК Компартії України, Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола і виступах депутатів відзначалося, що відповідно до рішень XXVII з'їзду КПРС, наступних Пленумів ЦК партії в республіці розгорнуто активну роботу по проведенню радикальної реформи управління народним господарством, яка охоплює всі сфери державного і суспільного життя. Важливою її ланкою стала підготовка генеральної схеми управління. Вона розроблялася на основі пропозицій міністерств, відомств та обласних комітетів і спрямована на створення умов переходу до економічних методів керівництва господарством, забезпечення комплексного соціального і економічного розвитку республіки, збільшення її внеску в зміцнення

єдиного народногосподарського комплексу країни. Реалізація заходів, намічених в генеральній схемі управління, передбачає ліквідувати на республіканському рівні 8 міністерств і відомств. Чисельність центрального апарату зменшується вдвічі.

Генеральна схема закріплює істотні зміни, які було вже проведено в управлінні галузями економіки. Так, підприємства і організації колишніх Мінчормету і Мінвуглепрому України об'єднуються в головні територіальні виробничі управління. З двох союзно-республіканських міністерств — Мінважбуду і Мінпромбуду створено одне республіканське міністерство будівництва. Скорочується кількість структурних підрозділів у центральному апараті Держагропрому УРСР. Усувається багатоступінчастість у керівництві галузями соціального комплексу. В основу перебудови діяльності республіканських органів покладено перехід на дволанкову систему управління. Перебудова організаційних структур управління на обласному і районному рівнях провадиться в основному шляхом інтеграції. Наголос зроблено на розширенні самостійності підприємств, створенні необхідних умов для їх переведення на пов-

ний господарський і самофінансування.

В результаті виконання заходів, передбачених генеральною схемою, значно скорочується апарат органів управління. У зв'язку з цим депутати підкреслювали, що має передувати скороченню турбота про працевлаштування звільнених працівників. В містах необхідно організувати господарсько-виробничі центри по працевлаштуванню, профорієнтації і перепідготовці цієї категорії людей.

Верховна Рада одностайно прийняла постанову про генеральну схему управління народним господарством Української РСР. У другому питанні виступив член Політбюро, секретар ЦК Компартії України Ю. Н. Єльченко.

Створена комісія Верховної Ради Української РСР з питань патріотичного та інтернаціонального виховання і міжнародних відносин. З доповіддю про затвердження Указів Президії Верховної Ради Української РСР виступив секретар Президії Верховної Ради УРСР М. Г. Хоменко.

У роботі сесії взяв участь член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК Компартії України В. В. Щербинський.

(РАТАУ).

Робітники і колгоспники! Сміливо освоюйте нові методи господарювання, прогресивні форми організації і стимулювання праці! Оволодівайте передовим досвідом, економічними знаннями!

(із Закликів ЦК КПРС до 1 Травня 1988 року).

СУБОТНИК

Бачите, яна весела, радісна Світлана ГОЛОВЧЕНКО? Таким був настрій у дівчини, котра очолює комсомольську групу дільниці обробки втулок заводу «Гідросила», в день Всесоюзного комуністичного суботника. Працювала вона разом зі своїми товаришами на робочих місцях. Як трудилася — розповідати зайве. Про її працю говорить бадьорий настрій. До речі, він був святковим у всіх молодих виробничиків, які успішно впоралися у день «червоної суботи» із змінними завданнями.

Фото В. ГРИБА і М. САПОВАЛА.

«...ПІДУ ВОДИМ НА МАШИНУ... В УСЬКОМУ РАЗІ, «КУРКУЛЕМ» ВЖЕ НАЗИВАТИ НЕ БУДУТЬ...» — «ДАВАЙТЕ ПО-ЧЕСНОМУ» —

3 стор.

Триває операція «Південний Буг», але на місцях — контраст активності й бездіяльності —

5 стор.

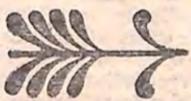

«Три хрести». Він міг би стати письменником, але 19 найкращих його років забрали табори репресованих —

6-7 стор.

Три хрести

Нарис минулого

6-7 стор.

Цей художній твір нашого земляка, колишнього командира Червоного козацтва, йде до читача після смерті автора. Чому так сталося? В післяслові до нариса «Три хрести» про трагічну долю Якова Тищенко розповідає Володимир Кобзар.

Понад 200 тисяч

юнаків і дівчат нашої області — робітників, колгоспників, інженерно-технічних працівників, школярів і студентів — взяли участь у Всесоюзному комуністичному суботнику. Десятки КМК, сотні молодих трудівників, котрі працювали на робочих місцях, перевиконали змінні завдання. Осць лише кілька повідомлень, що надійшли до обкому комсомолу і редакції.

На 102,2 процента впералися з нормою виробітку члени комсомольсько-молодіжної бригади токарів цеху № 17 Кіровоградського заводу радіовиробів (керівник О. Киянець, групкомсорт

А. Фляга). Всю продукцію здано з першого подання.

230 тонн вугілля видобула за зміну бригада четвертої дільниці шахти «Верболозівська» ВО «Олександріявугілля»

(керівник В. Грязнов, групкомсорт І. Грабовський). Планове завдання виконано на 116,8 процента.

Чотири комсомольсько-молодіжні колективи цеху № 5 Кіровоградського виробничого швейного об'єднання працювали на зекономлених матеріалах. А бригада Віри Залевської (групкомсорт Л. Фабрика) з цеху № 4 після повної робочої зміни працювала на впорядкованій території підшефного дитсадна

(Інші повідомлення про комуністичний суботник читайте на 2-й стор.).

СУБОТНИК

ІНФОРМАЦІЯ

ШУМІТЬ,
БІЛОКОРІ!

Для семикласників Бобринецької восьмирічної школи нинішньої «червоної суботи» фронт робіт було визначено задалегідь: вони знали, що садитимуть дерева у міській зоні відпочинку, яку закладено з ініціативи комсомолів району.

Зараз важко сказати, кому першому прийшла в голову така ідея, але висаджені того дня 200 беріз учні вирішили назвати парком імені 70-річчя комсомолу. Нині це вже стало фактом життя районної спільнотської організації. Висаджені хлопцями та дівча-

тами з 7-А класу першої восьмирічки берези — це також їхній вклад в обласну комсомольську операцію «Південний Буг», мета якої — захист малих річок, збереження і примноження природних багатств рідного краю.

А всього в Бобринецькому районі в суботнику взяло участь понад 24 тисячі чоловік.

Ю. ПРИСЯЖНИЙ,
заवरг Бобринецького району ЛКСМ України.

ПІДПИСИ

ЗАСВІДЧУЮТЬ...

Для палестинських юнаків, які навчаються в Кіровоградському інституті сільськогосподарсько-машинобудування, участь у Всесоюзному Ленінському комуністичному суботнику мала одну особливість: вона стала частиною вахти солідарності з повсталю Палестиною. У цій вахті разом із Абдула-

хом Рашидом, Ххамілем Шарифом, Бадером Самером, Лубадехом Аламою та іншими палестинцями взяли участь і радянські студенти.

Учасні в суботнику 16 квітня передували вечір солідарності із справедливою боротьбою арабського народу Палестини та мітинг, учасники якого прийняли резолюцію про проведення суботника на Кіровоградському чавуноливарному заводі, а зароблені гроші перерахувати у фонд допомоги борцям за свободу Палестини. Вахта солідарності продовжуватиметься доти, доки триває їхня справедлива боротьба проти ізраїльських агресорів.

Цікаво, що ведеться своєрідний літопис вахти солідарності. Всі бажачі вносять свої думки до спеціального зошитка. Записи засвідчують: палестинці мають немало вірних друзів і в Радянському Союзі, і в інших країнах світу.

І. ПЕРМ'ЯК.

СУБОТНИК

РАЗ... ДВА... ТРИ... ПРОДАНО!

І за останнім словом аукціоніста дзвінний звук гонгу сповідав про те, що та чи інша книга знайшла свого нового господаря. Таку картину можна було побачити на першому в Кіровограді аукціоні букіністичної книги, який пройшов минулої неділі в центральному лекторії товариства «Знання» і став кульмінацією свята книги, що було організоване обласним книготоргом. Цього дня з нетерпінням чекали організатори, і численні книголюби. Адже така нова форма книжкової торгівлі набуває все ширшої популярності в республіці.

Наші бібліофіли запропонували ряд цікавих книг, — розповідає завідувача магазином «Букніст» А. Д. Кривенюк. — Серед інших можна назвати повне зібрання творів М. Гоголя в одній книзі видавництва Вольфа 1908 року, третій том творів О. Пушкіна з серії «Бібліотека великих письменників» відомих видавців Брокгауз і Ефрона (1909 рік) та інші.

Покупець швидко ще морально не готовий до незвичайної форми торгівлі. Так восьмитомний творець У. Шекспіра був проданий по початковій ціні, а таке унікальне видання, як «Історія Росії» С. Соловйова в 15 книгах взагалі не знайшло свого покупця. В цілому ж торг вдался і сподіваюсь, що другий аукціон, який плануємо провести влітку, приверне увагу ширшого кола кни-

голюбів і дасть друге життя багатьом рідкісним і цінним виданням.

А найшасливішою пісню завершення першого аукціону, мабуть, стала працівниця дощільного закладу О. Х. Бабич, яка придбала серед інших книг тритомники творів Драйзера та Бажова. Слід сподіватись, що наступний торг приверне увагу працівників основних книгосховищ обласного центру — біб-

ліотек імені Крупської та Бойченка, обласного краєзнавчого музею.

В програмі свята книги були також розширені нових передданих видань, виставка-продаж букіністичної літератури.

На знімках: під час аукціону; продавець магазину «Букніст» Лілія ВИШНЕВСЬКА знайомить з чаровною книгою аукціону.

Фото І. ДЕМЧУКА.

ВСІМ! ВСІМ! ВСІМ!

Кому не байдужі проблеми комсомолу, хто не бажає залишатися осторонь від участі молоді в різносторонньому житті міста Кіровограда, хто відчуває в собі енергію і творчі організаційні здібності,

КІРОВСЬКИЙ РАЙКОМ ЛКСМ УКРАЇНИ
запрошує вас взяти участь у конкурсі

Рік тому в практиці роботи Московської комсомольської організації з'явилася нова форма — «пакет мандатів». Її зміст полягає в тому, що безпосередньо на зборах члену комітету, бюро ВЛКСМ, комсомольцю довіряють «мандат» — доручення на виконання конкретної справи. Подібним чином намагаємося і ми налагодити роботу в спільнотських організаціях Кіровоградського району.

А сьогодні — в рамках підготовки до чергового пленуму райкому — пропонуємо вам проект «пакету мандатів» Кіровоградської районної комсомольської організації. Райком комсомолу пропонує кожному висловити думки, висунути свої кандидатури в довиборний склад райкому ЛКСМ України.

Бажання активно втручатися в життя, нестародартне мислення, компетентність, вміння довести почату справу до кінця... У вашій організації є юнаки та діачата, яких можна так охарактеризувати? Сміливіше висувуйте їхні кандидатури!

«Пакет мандатів» пропонує:

1. Вивчення нових підходів до комсомольської роботи в умовах переходу підприємства на нові методи господарювання.

Як бути сьогодні з рухом комсомольсько-молодіжних колективів? У проясненні яких конкретних

форм повинен впливати комсомол на виробничі справи?

Відповіді на ці запитання обдумайте і дайте молодіжна група економічного аналізу.

2. Професійне зростання молодих спеціалістів і ріст, так би мовити, посадовий. Тут існує ще чимало проблем. Зрозуміло, що майбутніх «командирів» виробництва теж потрібно готувати, просувати... Але як це робити?

Тут допоможе вирішити ряд проблем школа молодих керівників, яка створюється при райкомі ЛКСМУ.

3. Цікавих і корисних ідей, новинок чекають від вас у групі по створенню і розвитку молодіжних кооперативів.

4. Які цікаві запити молоді поки що не отримали належного відгуку в наших комсомольських справах? На що ми повинні спрямовувати свої сили, енергію, увагу?

Зрозуміти проблему — значить, наповнити її вирішити. Група по виченню думок, настроїв, запитів молоді чекає ваших пропозицій.

5. Захист інтересів і прав молоді — одна із важливих соціальних функцій комсомолу. Поки що вона реалізується не повною мірою. Як виправити становище? Один із можливих варіантів — створення «вечірнього» райкому комсомолу з числа молодих депутатів.

ЦВІТУТЬ
ТЮЛЬПАНИ
НА ГРАНІ

22 квітня, в день народження Володимира Ілліча Леніна, в Кіровограді відбулося подання квітів до пам'ятника вождю пролетарської революції. Квіти поклали члени бюро Кіровоградського обкому Компартії України, члени виконкому обласної Ради народних депутатів, ветерани партії, війни місцевого гарнізону, представники партійних, радянських, комсомольських органів, трудових колективів, громадськості.

Наш кор.

ФУТБОЛ
НА ВИЌЗДІ —

ВИТРИМАЛИ!

17 квітня. «Нива» (Вінниця) — «Зірка» — 0:0.

20 квітня. «Поділля» (Хмельницький) — «Зірка» — 0:0.

17 КВІТНЯ — ДЕНЬ РЕКОРДІВ

Відразу два рекорди області з легкої атлетики було встановлено в минулу неділю. В Алушті на юнацькій першості УРСР Геннадій Горячий подолав стометрівку за 10,5 секунди, а в Ужго-

роді Микола Дерев'яничук марафонську дистанцію пробіг за 2 години 16 хвилин та 43 секунди.

І. ГОЦУЛ.

м. Кіровоград.

СІНОНС

6. Участь у прискоренні науково-технічного прогресу — головний напрям діяльності комсомолу. Госпрозрахунковий центр науково-технічної молоді, клуби самодіяльної творчості — це можливість проявити себе, свої здібності. Групі науково-технічної творчості молоді потрібні ініціативи, грамотні інженери, конструктори, умільці...

7. Актуальним завданням комуністичного виховання є дальший розвиток патріотичного та інтернаціонального виховання. Формалізм, бюрократизм у цій справі приніс багато шкоди. До чого ми повинні прикласти свої зусилля? Що запропонувати молоді?

Вихід підказав Всесоюзний зліт воїнів запасу, який відбувся в минулому році в Ашхабаді...

Початок є. Клуб воїнів-інтернаціоналістів, клуби допризовної молоді, оборонно-спортивний табір... Група патріотичного і інтернаціонального виховання покликана вирішувати назрілі проблеми.

Кіровоградський райком комсомолу ЛКСМУ м. Кіровограда чекає заявок на участь у конкурсі «Телефоні для довідок: 3-32-43, 3-30-61, 3-30-63». Строк подання пропозицій — до 31 травня 1988 року.

Переможці конкурсу будуть рекомендовані комісією райкому комсомолу для обрання в склад райкому комсомолу на найближчому його пленумі. Решта учасників зможуть займатися перерахованими проблемами в складі вказаних груп.

МОВОЮ ТАНЦЮ

Нечасто навіть на столічній сцені збирається відразу стільки знаменитих дитячих танцювальних колективів. Була і ще одна небайдужа для нас, кіровоградців, обставина: кияни й гості міста на дитячому святі народного танцю «Дружба» відкрили для себе й ширі сприйняли виступ самодіяльного хореографічного ансамблю «В гостях у казки» Кіровоградського чавуноливарного заводу.

Але все по порядку. Задум великого свята танцю виник в учасників кийського ансамблю народного танцю «Вітерець». Вони запропонували ближче познайомитися з народними традиціями братніх республік, їхнім фольклором, побувати у творчих майстернях друзів. На цю пропозицію відгукнулись танцювальний колектив «Бітете» з Латвії, ансамбль «Сіхарулі» з Сухумі, фольклорно-етнографічний та хореографічний кийський ансамбль «Козачок», «Корчагінець», «Малютка»... На зборах

усіх колективів юні артисти вирішили перерахувати виручені кошти у Фонд миру.

А потім було свято. Мовою танцю його учасники розповіли про дружбу народів нашої країни, про щасливий і неповторний світ дитинства, про те, що його, цей світ, треба берегти від війни. Ансамбль «В гостях у казки» показав киянам танцювальну композицію «Бідосяжка та семеро гномів». Широко відомий спектакль в інтерпретації юних кіровоградців доніс до глядачів дивовижний світ казки і цілком земні джерела добра, справедливості, правди.

Керує цим колективом молоде подружжя Русулів. За порівняно короткий строк їм вдалося створити власний, оригінальний почерк ансамблю, який вирізняє вміле композиційне трактування спектаклю, чудова пластика юних виконавців, вдалий вибір костюмів і музики.

Б. ДМИТРЕНКО.

м. Київ.

КОР.: Хочу пояснити читачам, чому сама керівники колгоспу Імені Ульянова стали учасниками розмови, і чому представили ми їх дещо фамільярно — просто по імені. Річ у тім, що обидва — ровесники багатьох молодих читачів «МК»...

І. АДАМЧУК: Гадаю, що починаємо ми не з того, хочь, звичайно, до основної мети розмови це наближає. Молодість — не привілей, вона дається кожному. І тільки від нас самих залежить: зуміємо ми чи ні закласти в свої найбагатші роки міцний фундамент, основу на майбутнє.

КОР.: Наскільки я розумію, для вас тією основою стаз колгосп — економічно відсталий!

І. КРИМСЬКИЙ: Скоріше, полігоном для випробування ідей. Дещо із задуманого вже вдалося втілити в життя, дещо — на черзі. Втім, про вихід із прориву говорити зарано. Зроблено перший крок, не більше. Раніше мали півтора мільйона карбованців боргу, тепер — близько 900 тисяч. Але в думці, що стоїмо на правильному шляху, утвердилися міцно.

І. АДАМЧУК: Можемо навіть пообіцяти — через два-три роки колгоспна каса матиме стабільний «плюс», додаткові надходження працюватимуть на людину.

КОР.: Згадайте свої перші дні після обрання на керівні посади: які були задуми? Чи всі їх вдалося реалізувати?

І. КРИМСЬКИЙ: Думав, що розглядати все треба в комплексі, адже досягти значних результатів (я в цьому глибоко переконаний) можуть тільки однодумці. Економіка колгоспу, як ви знаєте, шкутильгала на обидві ноги. «Вилікувати» її можна було тільки переведенням на нові методи господарювання. З цього ми й почали. Основні виробничі підрозділи — молочнотоварні ферми і рільничі бригади, птахоферму — перевели на орендний підряд, ввели чекову систему контролю. Це відразу дало близько тридцяти тисяч карбованців економії. Завдяки вивільненню певної кількості працюючих. Тепер розуміємо: роками тримали додаткові (чи «зайвих», як хочете, так і називайте) працівників — доярок і відгодівельників, механізаторів, спеціалістів, справно виплачували їм гроші. Та варто було колективам відчути себе спражніми господарями виробництва, як від «зайвих» відмовилися. Роблять діло (і краще, ніж раніше) меншим складом, природно, вчать рахувати кожен карбованець.

І. АДАМЧУК: Ігор правильно зауважив щодо комплексного підходу в господарській та політично-масовій роботі. Коли я став перторгом, організація наша була однією з

ли поповнення для своїх рядів. Прийняли до партії 14 чоловік, з них 12 — комсомольців. Комітет комсомолу господарства (його, до речі, очолює Ірина Кобель, дівчина вдумлива, активна, справжній лідер молоді) дав рекомендацію до лав КППС найкращим своїм представникам — доярці Вірі Майоровій, агрономові Анатолію Казакову, обліковцеві молочнотоварної ферми Тетяні Мельничук, водієві Миколі Коновалу. Що це люди авторитетні, працюючі свідчать хоча б такі факти: Віра Майорова давно по-

мають восьмигодинний робочий день, два вихідні.

КОР.: Вітємо! Оце і є те, що ми називаємо конкретною турботою про конкретну людину...

І. АДАМЧУК: Якщо ж говорити про людей молодих, їхне дозволя, то й тут плани великі. Щоправда, поки що плани: звести приміщення для дискотеки, спортзал. Розвитку фізичної культури приділяємо неабияку увагу. До речі, і я, і голова правління не цураємося активного відпочинку — граємо в футбол, волейбол, виступали на районних змаганнях, де наша команда майже завжди входить до числа призерів. Та це так, до слова...

КОР.: Отже, про молоді колгосп не забуваєте. З цього приводу запитання. Готується Закон про молоді, основним завданням якого має стати захист прав та інтересів підростаючого покоління. Хотілося б почути ваші думки щодо цього документа. Звісно, і як людей молодих, і як керівників.

І. АДАМЧУК: Закон потрібен. Від кого захищати молодих? Від бюрократів. Уявіть ситуацію: десь не приділяють належної уваги професійному зростанню молодого робітника, десь у зв'язку з переходом на господарювання відмовляються від послуг наймолодшого, а значить, і найменш досвідченого члена бригади. Таким чином, дискредитується одне з найбільших завдань соціалізму — право не просто на працю, а на працю за здібностями. Те ж саме можна сказати й про соціальні блага — забезпечення житлом, гарантії для духовного зростання особи.

І. КРИМСЬКИЙ: І керівники повинні про це пам'ятати завжди, зовсім не обов'язково чекати якогось правового акта. Ми, скажімо, вже згадували про будівництво на селі, можна назвати ще кілька рішень правління колгоспу, спрямованих на поліпшення умов праці та відпочинку молодих колгоспників. Кожному, хто йде в колгосп після школи чи повертається до нас з армії, видаємо підйомні, гарантуємо нову техніку, можливість для продовження навчання за рахунок колгоспу.

І. АДАМЧУК: Не зайвим буде нагадати і про більш повні, ніж раніше, можливості для зростання. Хто керує нині колективом? Рада! А обирають її гуртом. Ось приклад: головою ради трудового колективу механізованого загону № 2, що вирощує зернові та технічні культури на орендному підряді, обрано Василя Мельника — одного з наймолодших механізаторів, комсомольця, депутата районної Ради народних депутатів. І хлопця справляється з нелегкими обов'язками, які раніше були не під силу дипломованому спеціалістові. Це наша позиція: висувати людей на керівні посади не за анкетними даними, а за діловими якостями.

КОР.: Отже, принципи демократизму, закладені останніми партійними рішеннями, спрацьовують. Та чи на всіх рівнях?

І. АДАМЧУК: На жаль, не перевелися ще товариші, котрі ратують за самостійність, колегальність у прийнятті рішень тільки на словах. Більше того, є й такі, хто вперто дотримується думки про так звану обмежену демократію, аби тільки виправдати своє небажання розлучитися з вольовими методами керівництва, не дати господарникам самостійності. Механізм гальмування звідси й починається — із впертих спроб апарату не поступитися позиціями, зупинити ініціативу.

І. КРИМСЬКИЙ: Командами і проектами, що часто-густо надходять із РАПО, економіку господарства не «вилікуєш» і, тим більше, продовольчої проблеми не вирішиш. Дивно, але це намагаються зробити. Скажімо, наш колгосп формально може вирішувати всі господарські питання самостійно, аби зумів впоратися з доведеними планами по виробництву тієї чи іншої продукції. Але тільки формально. Насправді ж протягом останньої зими в наказовому порядку нам п'ять разів змінювали структуру посівних площ. А чи потрібно сьогодні так? Чи не прояв це все тих же адміністративних методів?

Звичайно, стратегію розвитку агропрому визначати треба. Але при цьому центр всієї організаційної роботи слід перемістити в трудові колективи, відпрацювати господарський механізм, економічними методами зацікавити людей у високій віддачі полів і ферм.

КОР.: Значить, і молодим керівникам не солодко живеться!..

І. КРИМСЬКИЙ: Справа не тільки в цьому, адже проблеми, про які сказали, на нинішньому етапі перебудови стосуються багатьох, якщо не більшості, трудових колективів, зокрема, аграрних. Треба сміливіше брати ініціативу на себе, ламати вчорашні звички, усталені стереотипи. Не кому-небудь — нам, молодим!

Вів розмову Микола ЧЕРНЕНКО,
Ульяновський район.

ЧИ

ЛЕГКО БУТИ МОЛОДИМ?

Скажете, чергове запитання без відповіді? Не поспішайте: учасники сьогоднішньої розмови, здається, дійшли до єдиної думки. Так, нелегко молодій людині знайти себе в житті, ще складніше ламати стереотипи, вчорашні уявлення про справжні і мнімі ідеали. Але бути молодим — це не значить замкнути у колі проблем, що вже набили оскомину, — про рок і брейт, «металістів» і «фанатів». Давайте пильніше подивимось довкола себе, спробуємо осягнути всю складність і грандіозність завдань, які доводяться вирішувати нині. І ми погодимося з головоу правління колгоспу Імені Ульянова Ульяновського району Ігорем КРИМСЬКИМ та секретарем парткому Ігорем АДАМЧУКОМ: бути молодим сьогодні, насамперед, —

ВІДПОВІДАЛЬНО!

долала тринадцятий рубіж по надоях молока від корови, виходила переможцем районного змагання серед молодих доярок, Микола — групкомсорт КМК, що діє в автогаражі, цей колектив одним із перших в господарстві впорався з виконанням виробничої програми минулого року. А особистий приклад комуністів — то найкраща агітація за справу.

І. КРИМСЬКИЙ: Хочу додати: якщо вже мова зайшла про наші плани, то були й конкретні рубіжі — будувати житло для людей, дороги, об'єкти соцкультпобуту, поліпшувати умови праці. Тільки за останній рік

найстаріших за середнім віком її членів в районі. Із 60 комуністів 18 перебували на заслуженому відпочинку, майже стільки ж ще готувалися до виходу на пенсію. Ясна річ, що такі товариші брали участь в роботі первинної, але поспілку, як ми кажемо, не більше. Хотілося ж мати бойовий орган, на який без вагань можна було б спиратися у всіх починаннях.

Не подумайте тільки, що ми форсували фмолодження, нав'язували його всіма доступними методами. Ні! Просто цілеспрямованіше, ніж раніше, вдумливіше відбира-

новоселами зручних котеджів, зведених колгоспом, стали три сім'ї молодих хліборобів, в селі прокладено п'ять кілометрів доріг із твердим покриттям, відремонтовано будинок відпочинку тваринників, повністю механізовано всі трудові процеси на МТФ, введено в дію сучасний молокопривід, кормоцех. Не можу не сказати ще про одну подію, на мій погляд, неординарну — на фермах введено двозмінку. В районі їй не надали особливо значення, а шкода: збулося те, про що давно мріяли наші колгоспники — тепер доярки, як і всі,

«Темп-88»: бойкот?

«Темп-88». Під таким девізом у республіці розгорнулося соціалістичне змагання серед комсомольсько - молодіжних колективів, присвячене 70-річчю ВЛКСМ. Після опублікування його умов у газеті «Комсомольское знамя» в змагання включилися сотні КМК. Термін надсилання заявок закінчився. Ми вирішили поцікавитися: який стан справ у нас, на Кіровоградщині? Адже в обком комсомолу надходили з деяких районів повідомлення, що багато комсомольсько - молодіжних підтримали цю ініціативу.

У деяких міських районах райкомах комсомолу до включення КМК у це соціалістичне змагання, як виявилось, поставилися несерйозно. Наприклад, коли ми поцікавилися, як справи з «Темпом-88», в Олександрійському МК ЛКСМ України, у завідуючого відділом комсомольських організацій Василя Мороза, той вчасно застеріг, що він «не в купе» порадив звернутися із шим питанням до завідуючого відділом робітничої молоді і НТТМ міськомкому комсомолу Ігоря Лебеда, якого в той час не було на місці. Крайнього так і не знайшли: ніхто тут не знав, чи з півтори сотні КМК хоч один бере участь у соціалістичному змаганні.

Оригінальною була «відмовка» і в заворотах Олександрійського райкому комсомолу Сергія Сливченка — буцімто не знайшлося в районі газети з умовами змагання. Ну, а перший секретар Бобринецького райкому комсомолу Микола Паладій щиро поклав руку на серце: «У нас нема часу шим займатися».

Заворг Маловісківського райкому комсомолу Валерій Черниченко навіть запитав: «А що то таке, отой «Темп»?». Представники Онуфріївського і Кампанітвського райкомів комсомолу в один голос стверджували, що в них «не знайшлося гідних», котрі б включилися в змагання.

Не кращі справи і у світловодців, новоукраїнців, де існує багато КМК, а в соціалістичне змагання включилися одиниці. Що там говорити, вище назвали міськкоми і райкоми комсомолу замість того, щоб змаганню «Темп-88» справді допомогти набрати темпу, просто-напросто махнули на нього рукою.

Відділ робітничої та сільської молоді Кіровоградського обкому ЛКСМ України.

13 квітня 1988 року

УВАГА, КОНКУРС!

ТОГО дня рівень води в Синюсі був високим. А внизу по течії пливали клубки білої піни — працювала розташована вище по течії Новоархангельська електростанція. Ці примітні клубки піни навели на думку про те, що за течією найчистішої (так кажуть спеціалісти-гідробіологи) річки нашої області буває, нерідко плине чимало такого, що не прийнято називати вголос у пристойному товаристві...

Отже — Синюха, одна з найбільших приток Південного Бугу. Народжуючись при злитті Гірського та Гнилого Тікичів, приймаючи у себе води Великої Висі, Ятрані, Кагарлика та ще десятка менших річок, Синюха віками чарувала людей красою своїх скелястих берегів, оточених плакучими вербами тихих плес, вабила прозорістю й чистотою своїх голубих вод. Оспівана в піснях і легендах літописна Синя ріка й сьогодні не втратила всього свого чару, хоч і появилось доколя неї чимало такого, що наводить на сумні роздуми про завтрашній день живого на її берегах і в її глибинах.

Навіть купивши марку...

Чому першочергові проблеми часом вважають третьюрядними!

Синюха протікає в основному двома районами нашої області — Новоархангельським і Вільшанським. З Новоархангельського ми й вирішили почати вивчення екологічної ситуації на річці.

Цього року чи не вперше за останні роки обласна інспекція з охорони природи скрупульозно проаналізувала стан справ у Новоархангельську — найбільшому населеному пункті з числа тих, що знаходяться на берегах Синюхи в нашій області. Було виявлено немало забруднювачів, яких досі в райцентрі «не помічали». Перш, ніж побувати на Синюсі й побачити все власними очима, ми ознайомилися із наявним в інспекції документом, з яким задовго до нас був ознайомлений і Новоархангельський райвиконком.

ІЗ ДОПОВІДНОЇ ЗАПИСКИ: «...До цього часу районний центр, хоч він і має систему централізованого водопостачання, не каналізовано. Відсутня й система зливної каналізації. У селищі відсутні поля асенації. Фекалії вивозяться в яр без всякого контролю. Сміттєзвалище створене й експлуатується без проекту, рекультивация на ньому своєчасно не проводиться...»

Вибірковими перевірками встановлено, що багато місцевих Рад народних депутатів не мають річних і перспективних планів природоохоронної роботи. Так само і в деяких колгоспах. А наявні плани неконкретні й не узгоджені з місцевими виконкомом. З економічної точки зору організації і колгоспи району не зацікавлені в забезпеченні комплексного й раціонального використання природних ресурсів, зжиженні забруднення середовища. Грамадськість теж не проявляє зацікавленості цією справою. В більшості населених пунктів району парки, сквери захаращені, річкові береги вкриті купами сміття, місця масового відпочинку трудящих знаходяться в занедбаному стані...

Порушення природоохоронного законодавства мало розглядаються в комітетах народного контролю, в адмінкомісіях при виконкомах місцевих Рад...».

До щойно цитованих рядків, які у всякої небездужої до природи людини викликають щонайменше гостру тривогу, можна додати й чимало інших фактів порушень. Серед них — негосподарське зберігання хімікатів (в тому числі і в райсільгоспмії), гною, невага до боротьби з ерозією ґрунтів, розорювання берегів до самої води (жоден колгосп не дотримується режиму прибережних водоохоронних зон), відсутність водостічних лотків на схилах. В Новоархангельську чимало дрібних підприємств, які мають власні котельні, та на жодній з них не встановлено пилогазоочисного обладнання. В кооперативних гаражах та на автотранспортному підприємстві начисто відсутні мийні станції, що призводить до того, що машини обмивають просто в річці.

Немалий «удар» прийде на себе притока Синюхи Торговицька. Колись у межиріччя цих двох річок була давноруська кита (тобто — фортеця), яка відбила напади ворожих орд кочівників. Тепер на місці твердині — ремонтно-транспортне підприємство РАПЮ. Ця загалом мирна організація загрожує річці розливами паливно-мастильних матеріалів, звідси

ОПЕРАЦІЯ «ПІВДЕННИЙ БУГ»

Досі ніяк не прореагували на обласну комсомольську екологічну операцію «Південний Буг» Добровеличківський, Новгородківський, Новоукраїнський, Устинівський, Кировоградський райкоми та Кировоградський міськомкомкомсомолу. Тому вважаємо за потрібне ще раз нагадати: всі, хто любить природу і може щось зробити для збереження й примноження її багатств, — включайтеся в екологічну операцію «Південний Буг»! Цю операцію організували й проводять редакція «Молодого комунара» разом із обкомом ЛКСМУ України.

— А сморід тут який злітку буває! Це вже кілька років на цьому місці звалище, бо в тому будинку немає ніякої каналізації...

Втім, якщо біля будинку № 15 смердючий бруд змивається в річку тільки під час дощу, то в іншому — кооперативному, розташованому на протилежному боці Торговицьки навпроти автостанції, де каналізація є, але не діє, струмок фекалій безперешкодно тече у річку у всяку погоду. Те ж саме становить і з каналізацією багатоквартирного будинку, розташованого навпроти районного стадіону, тільки тут вже бруд тече безпосередньо в Синюху. Проїжджаючи сонячного дня звідси по вулиці Красній (назва ця теж лишилась від часів Київської Русі і означає: «красива»), ми навпроти широких заводських воріт заїхали у величезну смердючу калюжу. В чому справа? Виявилось — сюди стікає забруднена вода із Новоархангельського сирзаводу. Протягом багатьох років це підприємство отруює річку, а нині — особливо інтенсивно, бо його збудовані так-сяк очисні на сьогодні фактично розвалилися. До речі, обласна природоохоронна інспекція вже поставила питання про закриття цього підприємства й будівництво очисних, але завод продовжує функціонувати, отруюючи і річку, і людей, які живуть на її берегах. Частину відходів виробництва тут вивозять машинами, та тільки часто не далеко за селище, як було вирішено, а на другий берег річки, в село Торговицьку, де недавно появилось напівобфійне сміттєзвалище. Вирішили й ми на ньому побувати.

Живу коло самого смітника, — розповіла нам Ф. Й. Мельниченко, яку ми зустріли неподалік цього не вельми привабливого місця, — і змушена, як і мої сусіди, миритися з усіма неприємностями. Зробили цей смітник, як бачите, не далеко за селом, а посеред нього, поза городами. То взялися возити всяку бруд із сирзаводу, а воно, мало того, що смердить, — все одно змивається під час дощу в річку. А це якимось просягла хлопців із Торговицького лісництва: не висипайте, не паліть опилки під городом, бо дим застигає всю околицю, та вони й слухати не хочуть: мовляв, така вказівка лісничого М. Д. Даценка, а ви нам хто — закон!... Сумно нам торговичанам, не лише за себе, але й за саму річку: оі уже років двадцять, як пороздавали городи біля самої води, а верби, які там росли, повирубували. Та й тут, на теперішньому звалищі, раніше добрий десяток телят випасалося, а тепер...

Тривога, яка прозвучала в цих словах Фросини Йосипівни, поки що не передалася людям, від яких залежить навести порядок і в землекористуванні, і в нейтралізації відходів виробництва, і в зберіганні хімікатів, і... Та хіба мало джерел забруднення Синюхи було вже тут названо? Підтвердження сказаному — і безрезнева сесія Новоархангельської районної Ради народних депутатів, де розглядалися ці питання, і та атмосфера абсолютного спокою, що панує в селищному виконкомі...

Доречно буде сказати, що в районі появився штаб обласної комсомольської екологічної операції «Південний Буг» на чолі з другим секретарем райкому комсомолу Т. Шетиною. Та, на жаль, доводиться констатувати: штаб на сьогодні надто малочисельний і малосильний. В ньому, як видно, люди «мобілізовані» — працівники райкому ЛКСМУ, райгазети, РАПО... Ентузіастами дороги до штабу поки що не знійшли. Чи ж доводиться дивуватися з цього, якщо про штаб, крім його членів, мало хто знає? Сподіваємося, що нинішня публікація якоюсь мірою посприяє «легалізації» штабу. Втім, є, мабуть, й інші

У СВІТ ЗВІРИНИ Й ЗЕЛА

Спочатку — відповіді на запитання першого туру цього конкурсу, який редакція «Молодого комунара» проводить спільно з обласною радою Українського товариства охорони природи.

1. Відомий вчений К. Ф. Кеслер описав один з підвидів кажана — кажана Палласа. Сталося це 1844 року на території поблизу Ольгополя, на межі теперішньої Кировоградської і Миколаївської областей.

2. Цінною лікарською рослиною, занесеною до Червоної книги ряду країн світу і союзних республік, є напівпаразитична омела біла. Її можна знайти також на території нашої області.

3. Пам'ятник, про який ідеться в запитанні, встановлено на честь сіро-коричневого нічного метелика кактусової вошняки. За допомогою її гусениць люди очистили від одного з видів кактусів величезну площу — 20 мільйонів гектарів. Таким чином вдалося повернути фермерам землі, «вдвоєвані» у них кактусом.

Далеко не всі учасники конкурсу відповіли на запитання першого туру правильно. Ми вітаємо з найкращими відповідями колективного учасника конкурсу — екологічний патруль Ульянівської СШ № 2, та постійного читача «Молодого комунара» інженера з Кировограда Ф. М. Капелюшного. Втім, і решті учасників конкурсу — О. В. Безп'ятоку з Устинівки, І. Т. Черноівану з Кировограда, М. О. Добрийському з Олександрії та іншим радимо не втрачати надії на успіх у наступних турах. Нагадуємо також, що найнаполегливішого учасника, який з певних причин не займе призового місця, чекає спеціальний «приз надії».

ЗАПИТАННЯ ДРУГОГО ТУРУ

1. У водоймах нашої області водиться невелика рибка, що живиться переважно водоростами. Розмножується вона тільки там, де живуть двостулкові молюски — перлівниця, беззубка... Що це за рибка? (Автор запитання — Ф. М. Капелюшний).

2. Як і з чітких хустрових звірів, розведених на території Кировоградщини, вплинули несподіваним чином на середовище, в якому поселилися? Які наслідки цього впливу?

3. Є рослина-ендемик, занесена в Червону книгу СРСР, яка росте в басейні Південного Бугу. Що це за рослина?

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ДРУГОГО ТУРУ ПРОСИМО НАДСИЛАТИ ДО РЕДАКЦІЇ НЕ ПІЗНИШЕ 7 ТРАВНЯ Ц. Р. ЗА ПОШТОВИМ ШТЕМПЕЛЕМ.

шляхи: рейди «Комсомольського прожектора», створення вітрини операції «Південний Буг», залучення до справи людей не лише з райцентру, але й з усього району, постійний і гласний контроль над усіма забруднювачами Синюхи та її притоки...

ЗА ДАНИМИ обласної ради Товариства охорони природи, в Новоархангельському районі три з кожних десяти жителів є членами цього товариства. Здавалося б — ось він, резерв екологічної роботи! Чому ж тоді ці тисячі природолюбів не включаються вже сьогодні в роботу по охороні річки!

— В моїй роботі, — каже відповідальний секретар райорганізації Товариства охорони природи З. В. Нюфенко, — є проблемою навіть розповсюдити марки. Бо рахуюмо членами товариства не справжніх природолюбів, а тих, хто купує марки. Дехто це робить не з переконання, а просто — аби відчепились... Фінансові можливості райорганізації УТОП — ніякі. Про яку пропаганду природоохоронних знань можна говорити, коли немає у нас навіть свого рахунку, а ті плакати, що видає нам раз на рік обласна рада УТОП, надто слабка допомога у цій справі. Ось навіть забезпечення в районі гласності операції «Південний Буг» — і воно вимагає якихось коштів. А де їх взяти? Ні, не сприймають поки що на місцях товариство охорони природи як щось серйозне!

Закінчуючи ці нотатки на такому не надто оптимістичному акорді, додамо: він значною мірою відповідає тій обстановці, що склалася в районі доволу питань охорони природи. Почесним головою Новоархангельської райорганізації УТОП є голова РАПО В. І. Давишкиба, людина авторитетна, але й це не додає авторитету справі, яка протягом багатьох років вважалася третьорядною. Чи ж залишиться такою для новоархангельців і завтра!

**М. ГАМОВ,
П. СЕЛЕЦЬКИЙ.**

с.м.т. Новоархангельськ.

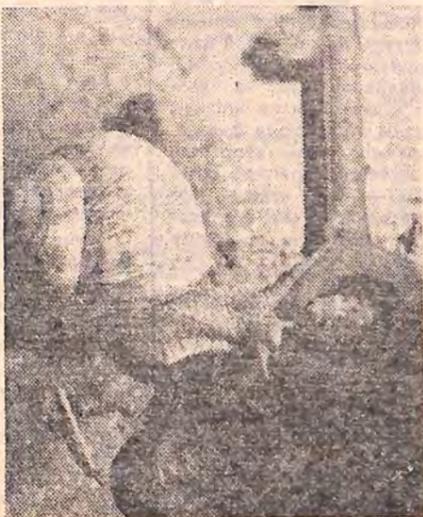
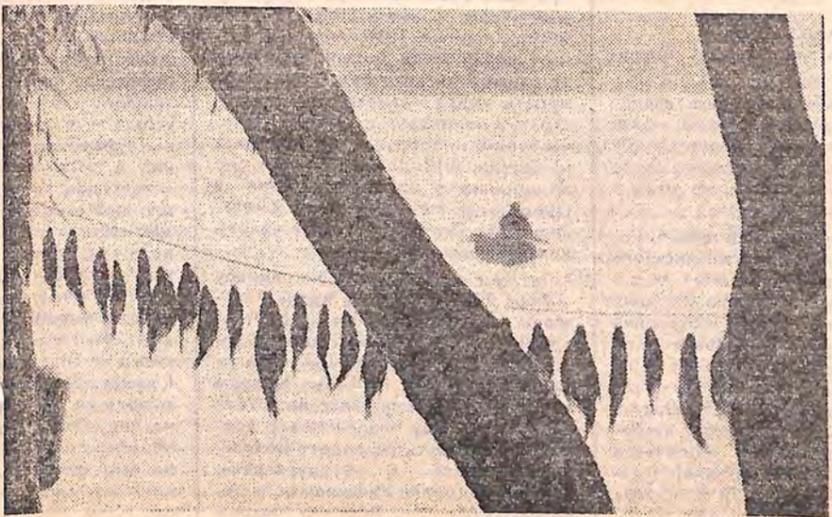

Фото С. МАРШЕРА і ТАРС.

23 квітня 1988 року

Л. КУНЕЦЬКА, старший науковий співробітник музею «Кабінет і квартира В. І. Леніна в Кремлі: «Шатров — талановитий драматург, який чимало зробив для ще глибшого розуміння образу Ілліча... Рецензії його творів багатобіччю. І глядач поспішає на вистави Шатрова».

О. ОБІЧКІН, доктор історичних наук: «Непокоїть, що викладена Шатровим у вільному стилі інформація про події Великого Жовтня стане надбанням широкого кола людей, які не володіють методологією історичного аналізу...».

В. МАКСИМОВА, кореспондент газети «Правда»: «Шатровський «Брестський мир» виявився однією з найгучніших аи-

рами цього жанру були дві п'єси — «Намісник» Рольфа Хофута (про зв'язок Ватикану з фашизмом) і «Брестський мир». З єдиною різницею: «Намісник» відразу обійшов весь світ, а «Брестський мир» потрапив до шухляди.

— Ви маєте на увазі перепони, які з'являлися на вашому творчому шляху?

— Мої п'єси викликали бурхливу реакцію істориків КПРС у застійний період... Всі твори були заборонені. Наприклад, через «6 липня» я відчув на собі ганьбу людини, яка стала комуністом за переконаннями. Вважав цю п'єсу власною «дипломною партійною працею», але у відповідь почув: «Покладеш за це партквиток!». У шістдесяті роки вважали

Михайло ШАТРОВ:

«Версія невисловленого болю»

Автограф для читачів „МК“

став нинішнього театрального сезону. Він виникає у міцних незгодах музичних лунань, в дисонансах ритму — зосередженій нерухомості та шаленому русі, у зміні гуркоту тишею, у протистояннях кольорів — червоного та чорного.

Б. ПОПОВ, професор: «Шатров однозначно негативно вимальовує не тільки Сталіна і його діяльність, а й весь період соціалістичного розвитку країни. Проте відповіді на питання «Чому так сталося?» автор не знайшов...».

* * *

Художнє освоєння історії нашого суспільства в нинішній період стало своє-

злочином згадувати про Бухаріна, Троцького, Рикова. Але ж вони перебували у найближчому оточенні Леніна! І щоб хоч якось віддати належне цим людям, я вклав їхні прізвища в уста вождя: Ленін разом із Свердловим розподіляє їх у найважливіші точки революції. Проте й цього було досить.

— У всіх своїх п'єсах ви звертаєтесь до Жовтня...

— Дуже важко зійатися, що ми один із небагатьох народів світу, який не має повної історії. Наприклад, я був свідком трьох різних історій Великої Вітчизняної війни. Першу виграв Генераліссимус Сталін, другу — Хрущов, третю — Бреж-

Найцікавіше — в останні хвилини.

Фото В. ГРИБА.

Щити з гербами біля в'їзду...

Шістнадцятьма роками вимірюється історія герба міста Олександрії. Його створив до одного із свят місцевий художник В. Шурдук. Були й інші варіанти. Однак після першої геральдичної хвилі середини 60-х років герб нікому не спало на думку затвердити. Так герб існував з 1971 по серпень 1987 року, не маючи офіційного статусу. 27 серпня 1987 року міськвиконком Олександрії затвердив свою візитну картку — герб міста. У постанові подається його опис і зображення, добре знайоме багатьом. Якби герб було затверджено раніше, можливо, не змогло б його безкарно спотворити одне із київських підприємств, що випустило горе-сувенір — значок із порушеними пропорціями і кольорами герба.

Здається, тепер за випуск сувенирів можуть взятися і самі олександрійці, бо хто ж пропагуватиме своє місто, як не вони? Центральна композиція герба — стилізований колос і квітка, скла-

дена з вугледобувного ротора, і географічного знаку бурого вугілля. Стілізовані зерна колоса мають кольори національного прапора Української РСР. А низ обрамляє всім знайома шестерня.

Герб шахтарського міста став третім офіційним гербом в нашій області після Кіровограда (1969) і Долиньської (1985).

1987 року — 14 травня і 14 вересня відповідно створено координаційну комісію по пропаганді нових міських гербів при Відділенні історії АН СРСР і Всесоюзну секцію геральдистів. Всесоюзна секція геральдистів має свої структурні підрозділи — відділення у великих містах країни, які являють собою невеличкі громадські об'єднання, що вивчають геральдику, ведуть дослідницьку роботу і надають консультативні міськвиконкомам при створенні нових гербів.

Таке відділення вже створено в Кіровограді, а консультуються в ньому навіть з інших республік країни.

Повертаючись до герба міста Олександрії, хочеться звернути увагу на те, що до 1917 року всі міста на території сучасної Кіровоградської області, а не тільки три вищезгадані, мали офіційні герби. Це були: Єлисаветград, Бобринець, Новомиргород, Олександрія і Новогеорґієвськ. Ці герби проіснували більш як по 60 років і далі перейшли в категорію історичних пам'яток, бо їх використання стало неможливим через присутність в зображеннях монархічних символів.

Зараз інші часи. й інші ідеї доносять до нас герби міст і селищ. У нашій країні кілька селищ і навіть сіл мають герби. Щити з гербами, які ще не затверджені, встановлені при в'їзді в Новоукраїнку у Трепінку Знам'янського району. Як повідомили з АН СРСР, виявив інтерес до створення герба міськвиконком міста Новомиргорода. Слово за іншими виконкомомі.

А. АВДЕЄВ, член ради Всесоюзної секції геральдистів.

*Молодежи Кировоградской области:
Закономерность жизни
заключается в том, что
семена Октября в душах
людей никогда и никому
не удастся выкорчевать, —
я в этом глубоко уверен
А.Шиньков*

рідним літературно-художнім жанром. Йому неможливо відмовити в дієвості впливу на громадську свідомість, активному формуванню світогляду. «Покаяння» Т. Абуладзе, «Нові призначення» О. Бека, «Діти Арбату» А. Рибакова, «Білі одержі» В. Дудінцева... До цих творів належать і п'єси Михайла Шатрова.

— Михайле Филиповичу, сучасна модель захоплюється вашими творами. Та, на жаль, читачам мало відомо про Шатрова-людину.

— Народився у тридцять другому. Через п'ять років залишився без батька, якого розстріляли, як «ворога народу». У 1949 році пригадали й про дружину «ворога» — мою матір, що працювала вчителькою. Тільки рік ХХ з'їзду КПРС повернув мені чесне ім'я батька і матір, яка провела в таборах сім років... Навчався в Московському гірничому інституті, здобув інженерський фах. У 1955 році написав свою першу п'єсу «Ім'ям революції», яка з успіхом йшла у дитячих театрах країни. Проте написана вона була мовою Олександра Каплера та Михайла Погодіна і тільки значно пізніше я знайшов свій стиль.

— Той, що нині називається «політичним театром Шатрова»!

— Дійсно, є таке формулювання. Та особисто я вважаю, що для власного «політичного театру» зроблено ще небагато: «6 липня», «Більшовики», «Сині коні на червоній траві», «Так переможемо!», «Брестський мир», «Диктатура совісти», «Далі... далі... далі!». Всі ці п'єси зроблені в жанрі документальної драми, яка народилась одночасно в СРСР та ФРН на початку 60-х років. Слово «документальна» я трактував як «всерйоз, якщо не брехати» (тобто в основі — історичні документи), а «драма» — підпорядкуванням законам художності, аби було цікаво й зрозуміло. Першими тво-

нів на Малій землі... Де ж правда? Про російську історію XVIII та XIX століть написано чимало — значно більше, ніж про події, які відбулися після Жовтня. Мене завжди цікавила історія революції і впевнений, що всі відповіді необхідно шукати в ній. Навіть на питання: чому ракові клітини, які не вдалося повністю вирізати у 1956 році, почали проростати в роки семидесяті? Вважаю, що все це повинно хвилювати всіх нас...

— Останню вашу п'єсу «Далі... Далі... Далі!» розцінюють по-різному. Наприклад, її позитивно сприймають численні глядачі, а деякі літературні критики хочуть неодмінно довести, що все це «марення Шатрова». Одним із головних аргументів висувується той, що 24 жовтня 1917 року на засіданні Центрального Комітету ніхто не сперечався про збройне повстання. Мова йшла тільки про те, як краще розставити членів ЦК на вирішальних дільницях боротьби...

— Все було далеко не так. В Центральному Комітеті напередодні збройного повстання єдності не було. Ось перші слова Я. М. Свердлова в цій своїй п'єсі: «Яков Свердлов, більшовик. Загинув на другому році революції, безглуздо і випадково — «іспанка», грип... У тридцять чотири роки... 24 жовтня перебував у Смоленському, хоча й рвався на Сердобльську, до квартири Фофанової, де ми переховували Володимира Ілліча. В Центральному Комітеті щодо повстання єдиної точки зору не було, рахунок йшов на секунди». Все це я стверджую на основі численних ленінських творів. Між Леніним і ЦК існували серйозні суперечки. Ілліч навіть заявив в листі до Центрального Комітету, що він виходить з його складу і звертається безпосередньо до партії... Але для цього необхідно читати самого Леніна, а не його «популяризаторів». Ленін хвилювався за долю

революції (до того ж він перебував у підпіллі). Тон в Центральному Комітеті задавали Григорій Зінов'єв та Лев Каменев. До речі, останньому належить вислів: «Якщо ми вже й зробили таку помилку, як революція, то необхідно створювати уряд». Зінов'єв і Каменев відстоювали власну позицію: зібрати сили. Ленін вважав за необхідне форсувати повстання. А в Смоленському керував Лев Троцький — голова військово-революційного комітету. Він був «за революцію», але уявляв її собі дещо інакше. І вже для остаточної ясності у цьому питанні пропоную усім бажаним відкрити четвертий том творів Сталіна, де в «Промові на зборах в Московському комітеті РКП(б) з приводу 50-річчя з дня народження В. І. Леніна» йдеться про події 24 та 25 жовтня: «...Ілліч великий, він не боїться ні яма, ні вибоїн, ні балок на своєму шляху, він не боїться небезпеки й каже: «Зведися і крокуй прямо до мети». Ми ж, практички, вважали, що несприятливо так діяти, що необхідно обійти ці перепони, аби потім схопити бугая за роги. І, незважаючи на всі вимоги Ілліча, ми не послушалися його, пішли далі на шляху зміцнення Рад і довели справу до з'їзду Рад 25 жовтня, до успішного повстання». Ось так: не багато, не мало, а «ми не послушалися його» і «довели справу». Ці слова Сталіна

сказав ще при житті Леніна — 23 квітня 1920 року. Саме такий «ленінізм» і захищав Сталін, який згодом перекреслив ленінську економічну політику...

— Які джерела використовуєте ви для створення п'єс?

—Численні читачі та глядачі, з якими я зустрічався, вважають, що Шатров працює з партійними архівами. Це не так. В основі моїх п'єс — ленінські роботи (перше та п'яте видання), а також твори Сталіна, Бухаріна, інших лідерів революції. Ще використовую газети і журнали, видані до 1929 року. Після цього в «Правді» з'явилась стаття Жданова з приводу нового підручника історії І Леніна почали «перебривувати». А в партійних архівах та інституті марксизму-ленінізму я гість небажаний.

— Нині чимало пишуть про трагічні тридцять років. Причому до цих публікацій ставляться неоднозначно...

— Все це зникне, якщо ми почнемо друкувати партійні документи тих років. Тільки факти! Без коментарів. Вважаю, що радянські люди зуміють розібратися в них, поріаняти з ідеями вождя. Адже для нас усе, що пов'язане з іменем Володимира Ілліча Леніна, будь-яка «крупиця його спадщини» — безцінна!

Розмову вів **С. БОНДАРЄВ**.
Москва — Кіровоград.

З ВАШИХ ЛИСТІВ

«Підтримую випуски клубу «Атлет», вважаю його корисним для молоді. Прошу відповісти на питання: коли краще всього виконувати вправи. Вранці, в обід чи ввечері? Чи, може, будь-коли у вільний час? Гадаю, що дізнатися про це буде корисно усім, хто вперше взяв у руки гантелі.
 (М. Романенко, смт Ульяновка).

Радимо вам проводити тренування з 17 до 20 години. У вільні від роботи

та навчання дні можна тренуватися о десятій годині ранку. Не забувайте й про сауну. Ось один із графіків тижневого тренування для початківців: понеділок, серeda, п'ятниця — тренування, субота — сауна.
 «Шановна редакціє! Звертається до тебе Сергій Луїні. Мені 13 років, навчаюся у восьмирічній школі села Глиняне Добровеличківського району. В класі я найслабкіший, тому дуже хочу

подружитися з атлетизмом. На жаль, не можу придбати в магазині ні гантелів, ні гири. І, взагалі, у нас в селі клубу атлетичної гімнастики по існує. Що робити?»
 (С. Глиняне Добровеличківського району).

Нині широко практикується створення клубів за інтересами. Мінімальний склад клубу — 25 членів. Якщо у вас є така кількість бажаючих займатися атлетизмом, то зареєструйте свій клуб, наприклад, при восьмирічній школі, яка має право придбати для вас необхідний інвентар.

Вправи на витривалість

У багатьох ваших листах є запитання: як розвинути силову витривалість. Цим найбільше цікавляться ті, хто став займатися не тільки атлетизмом, а й гирьовим спортом.

Насамперед — що таке витривалість! Це здатність організму долати вплив зовнішніх чинників. Досягають цього систематичними тренуваннями. Вправи виконують у середньому темпі, поступово збільшуючи кількість повторень. Загальна витривалість досягається різноманітною фізичною підготовкою, а спеціальна — заняттями певними видами спорту. Вага об'єктів, з якими працюють, повинна бути такою, щоб її можна було вільно підняти 10-12 разів. Вправи виконують легко, без затримки дихання й напруження.

носки відтягнуті): 11 разів — «відмінно», 9 — «добре», 7 — «задовільно»;
 — присідання на одній нозі без опори: 7 — «відмінно», 5 — «добре», 4 — «задовільно».

РОЗМИНКА
 (10-15 хвилин)

Ходьба в швидкому темпі з переходом на біг. Різноманітні види бігу: з високим підйомом стегна, із закиданням гомілки назад, дістаючи п'ятою сідницю, із стрибками. Ходьба глибокими випадами в поєднанні з поворотами й нахилами тулуба вперед, на носках, п'ятах, на внутрішньому й зовнішньому зводах стопи. Повільний біг.

ОСНОВНА ЧАСТИНА
 (60-70 хвилин)
 Для м'язів шиї

1. В. п. — ноги нарізно, руки на поясі. Нахили голови вперед-назад-влів-вправо, колелі обертання голови вліво-вправо — 2×8-10.

Для м'язів плечового поясу і рук

2. В. п. — сидячи на ослоні, об'єктами біля плечей. Почергово й од-

ночасне вижимання — 2×10-12.
 3. В. п. — те ж. Піднімання об'єкту з однієї сторони — угору, руки прямі — 2×10-12.
 4. В. п. — те саме. Піднімання об'єкту з обох сторін — угору, руки прямі — 2×8-10.
 5. В. п. — сидячи, ноги врозбіч, якомога ширше, руки з об'єктами в сторони.

Для м'язів живота

6. В. п. — лежачи на спині, об'єктами за головою. Напружуючи м'язи черевного пресу, сяди, потім лягти — 2×8-10.
 7. В. п. — сидячи на ослоні, ноги закріплені, об'єктами за головою. Відхилитися назад, лягти, повернутися у в. п. — 2×8-10.

Для м'язів спини

9. В. п. — ноги нарізно, об'єктами на плечах. Пружинисті нахили вперед — 2×6-8.

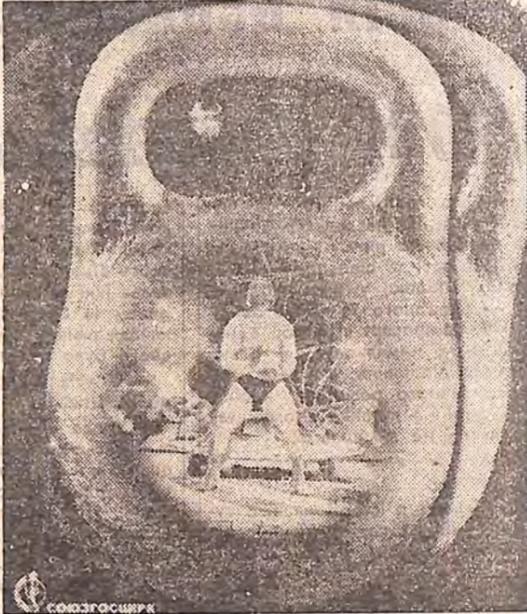
10. В. п. — ноги нарізно. Перекидання об'єкту назад через себе — 8-10.
 11. В. п. — сід, ноги нарізно. Перекладання об'єкту з однієї сторони в сторону, намагаючись торкнутися підлоги якомога далі позаду — 2×8-10.

ДЛЯ М'ЯЗІВ НІГ

12. В. п. — стоячи на краю ослона або на великому підвищенні, об'єктами за головою. Піднятися й опуститися на носках — 2×10-12.
 13. В. п. — стоячи на ослоні з об'єктами в опущених руках. Глибокі присідання, опускаючи об'єкты дещо нижче ослона — 2×10-12.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА
 (5-10 хв.)

Спокійна ходьба, потрушування розслабленими руками, ногами. Дихати глибоко й ритмічно. Під час ходьби постійно стежити за осанкою: голову тримати прямо, плечі ледь випростати назад, живіт підтягнутий. Водні процедури. Запис в щоденник самоконтролю.

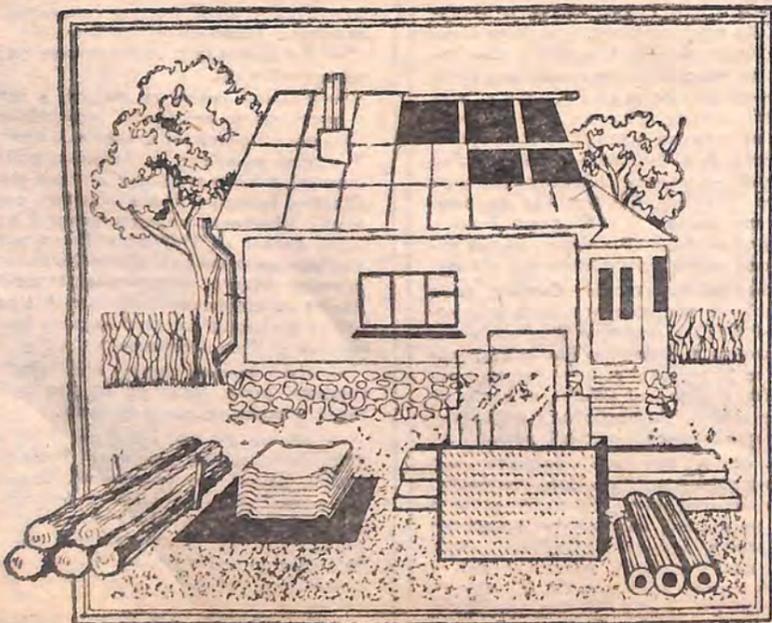

Хто не знає цього мужнього чоловіка, який під час важкої хвороби захопився атлетичною гімнастикою і дивує увесь світ? Валентин Дикаль — один із найсильніших людей світу.
 На знімку: фоторепродукція однієї з афіш, яка запрошує любителів цирку на цікаве видовище.
 Фотохроніла ТАРС.

Рекорди Кіровоградської області з силового триборства (ЖИМ ЛЕЖАЧИ+ПРИСІДАННЯ+СТАНОВА ТЯГА) ЗА СТАНОМ НА 23 КВІТНЯ 1988 РОКУ

Вагова категорія	Атлет	Результат	Дата встановлення
60 кг	Сергій Костенко	280 (65+90+125)	21.02.1988
67,5 кг	Олександр Нестеренко	455 (100+170+185)	20.12.1987
75 кг	Юрій Шнейер	500 (145+155+200)	21.02.1988
82,5 кг	Олександр Рогозін	625 (180+225+220)	21.02.1988
90 кг	Володимир Балакширов	550 (140+200+210)	20.12.1987
100 кг	Вячеслав Жуков	700 (180+250+270)	21.02.1988

Будівництво починається

З ПРИДБАННЯ ВІДПОВІДНИХ МАТЕРІАЛІВ. ДЛЯ ТИХ, ХТО БУДУЄТЬСЯ АБО ТІЛЬКИ ЗБИРАЄТЬСЯ ЦИМ ЗАЙНЯТИСЯ І ПРИЗНАЧЕНА НАША ДОБІРКА. В НІЙ МИ ІНФОРМУЄМО ПРО ДЕЯКІ БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІАЛИ, ЯКІ ВИ ЗМОЖЕТЕ ПРИДБАТИ, СКОРИСТАВИШИ ПІДСЛУГАМИ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ ПО ПРОДАЖУ ЛІСОБУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ.

Черепиця (чорна металевата та оцинкована малих розмірів) — легкий, достатньо міцний водонепрониклий матеріал для покрівлі житлових та господарських будівель.

Ціна — 2 крб. за 1 ум. од. Сталь покрівельна чорна — 70×140 см. Ціна — 65 коп. за 1 кг.

Будівельний ліс шпилько-

вих та листяних порід (береза, вільха, осика) для тимчасових приміщень. Середня ціна — 28 крб. за 1 м³.

Деревноволокниста ізоляційна плита (ДВП). Використовується для утеплення і звукоізоляції житлових та підсобних приміщень. Ціна — 65 коп. за 1 м².

Керамічні труби. Незамінні при спорудженні каналізації та водостоків, можна застосовувати і для димарів. Ціна — 3 крб. 60 коп. за 1 п. м.

Візерунчасте скло. Відзначається не тільки міцністю, але й несе декоративні функції. Ним особливо добре склити веранди і внутрішні двері житлових будинків. Товщина скла — 2,5-4 мм. Ціна — 2 крб. 30 коп. за 1 м².

Віконне скло — 1 крб. 50 коп. за 1 м².

Д. Т.: Горе, як ви стали артистом!
І. К.: Ще з дитинства мріяв про роботу в театрі, та шлях до мети виявився тернистим...

Після виходу на екрани «Зірки принадливого щастя» стали надходити пропозиції від кінорежисерів...

«КУМИРІВ НЕ СТВОРЮЮ»

НАШ ГРОМАДСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ ДМИТРО ТКАЧЕНКО БІСІДУЄ З АКТОРМ ТЕАТРУ І КІНО ЗАСЛУЖЕНИМ АРТИСТОМ РРФСР, ЛАУРЕАТОМ ПРЕМІЇ ЛЕНІНСЬКОГО КОМСОМОЛУ ІГОРЕМ КОСТОЛЕВСЬКИМ.

І. К.: Спочатку, звичайно, батьків. Вони мене виховали, направили в життя...

Д. Т.: Хто ваш кумир у кіно?
І. К.: Кумирів для себе не створюю. У радянському й зарубіжному кінематографі можна виділити групу особливо цікавих артистів...

Д. Т.: Над чим зараз працюєте?
І. К.: В театрі імені Маяковського йду репетиції нової вистави «Круг» за п'єсою С. Моема...

Д. Т.: Ваш життєвий девіз?
І. К.: Майже такий, як у льотчиків: уперед і вище.

Д. Т.: Що б ви хотіли побажати актору Ігорю Костолєвському?
І. К.: Передусім не метушитися. А також побільше серйозних ролей у театрі та кіно.

І в кіно прийшов не зразу. Ще в дитинстві, коли вшосте дивився фільм «Біле сонце пустелі» режисера Володимира Мотилія, мені здавалося, що кіноартистом я ніколи не зможу стати...

А. Джигарханяном, Н. Білохвостиковою, А. Філозовим, К. Юргенсом, А. Делонем. Зйомки проходили в Англії, Франції, у нашій країні...

Д. Т.: Кого б ви назвали своїми учителями в житті?

ВИ ЗАМОВЛЯЛИ ПІСНЮ

ЯБЛОКИ НА СНЕГУ

Из репертуара В. МУРОМОВА.

Яблоки на снегу, розовые на белом.
Что же нам с ними делать,
С яблоками на снегу?

Яблоки на снегу розовой нежной кожей,
Ты им еще поможешь, я себе не могу.
ПРИПЕВ:
Яблоки на снегу, яблоки на снегу.
Ты им еще поможешь, я тебе не могу.

Яблоки на снегу так беззащитно мерзнут,
Словно былые весны, что в памяти берегу.
Яблоки на снегу медленно замерзают,
Ты их согрей слезами, я уже не могу.

ПРИПЕВ:
Яблоки на снегу, яблоки на снегу.
Ты их согрей слезами, я уже не могу.

Яблоки на снегу. Я их снимаю с веток.
Светят прощальным светом яблоки на снегу.
Яблоки на снегу, яблоки на снегу,
Что же нам с ними делать,
С яблоками на снегу?
Светят прощальным светом яблоки на снегу.

Аби ця рубрика частіше з'являлась у клубі «На дозвіллі», просять нас багато читачів. Ми й самі не проти. Все залежить від вас, читачі...

«А жабці не до сміху!»

Смішно від споглядання знімку чи сунію? Думки наших читачів розділилися. Одні вважають ситуацію на знімку цілком реальною і нормальною...

Віра Скрипник із станиці Користівка Олександрійського району: «Лелека до лелечат: «Смаченьке любить. А мене слухатись буде?»»

Семикласниця Долинської середньої школи №2 імені С. М. Макаренка Оля Ковальова: «Сам не гам, а малому віддам».

Учениця восьмого класу з села Дмитрівка Знамянського району Вікторія Шульга: «Чому ж недосмажене?».

Друга група читачів обурюється за те, що такий знімок опубліковано. Ось шестикласниця Неля Ковальова із Злишки Маловисківського району так і пише: «Мені вдається, що нічого смішного на фотографії нема. Я дуже люблю тварин. Такі й навіть жаб». А тому й у підписі до фото свідомо не вірять сфотографованому: «Лелека: знову ці сучасні пластмасові іграшки мені в рот лізуть».

Як бачимо, більшість читачів свої підписи придумували, напевно, перед обідом чи вечерею. Тому й такі ось харчувальні мотиви.

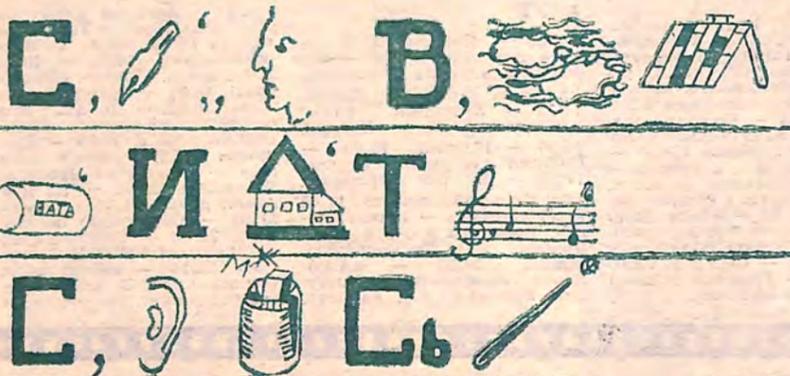
Але є й інші. Літальні. Член літературної студії «Вітрила юних» з Онуфріївської десятирічки Лілія Бицак: «Космічний політ Жаби-Чарівни».

До цього ж розділу ми зараховуємо й жарт дев'ятикласника з Алжмики Кіровоградського району Володимира Шевчука: «Якби жабці та хвоста!», оскільки вважаємо, що Володимир, звичайно, мав на увазі крила, бо при чому ж тут хвіст.

До речі, Володимир висловлює побажання, щоб гумор у тижневик був не лише на поласі «Ахіллєсова п'ята». Щоб побільше всі ми сміялись.

Гадаємо, дуже слухня пропозиція. На чергову з'яву рубрики «Фотоусмія» чекайте в найближчих номерах.

СМІХОВИК.

РЕБУС Розгадавши цей ребус, ви зможете прочитати заповіт і прізвище великого педагога.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД,

вміщений в «МК» за 16 квітня ц. р.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Прапор. 4. Аврора. 8. Словник. 12. Арапа. 13. Зорге. 14. Йоффе. 15. Бордо. 16. Кредо. 18. Візир. 20. Анвармарин. 22. Реверс.

23. Наслія. 25. Сірпа. 27. Відчуття. 28. Академік. 29. Зінкевич. 32. Рибников. 34. Жаров. 35. Яблоуно. 37. «Світоч». 39. Обстафина. 41. Хрест. 44. Галлон. 46. Ісаев. 47. Дінжа. 48. Лінер. 49. Рабле. 50. «Анахата». 51. Тераца. 52. Барнас.
ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Плавна. 2. Аташе. 3. Огайо. 5. Вазов. 6. Образ. 7. Алєксандр. 8. Суфінкс. 9. Операція. 10. Небрасна. 11. Коржин. 17. Давид. 19. Іслам. 20. Аркущенко. 21. Неданова. 22. Ревізія. 24. Яцкевич. 25. Стрин. 26. Антив. 30. Нілус. 31. Частіва. 32. Розвідка. 33. Котна. 36. Образа. 37. Свенна. 38. Ехолоз. 40. Андерс. 42. Ернер. 43. Тірас. 44. Гарба. 45. Лубок.

Для тих, хто в'яже

УЗОР «ДЗВІНОЧКИ» Кількість петель кратна 5 плюс 2. 1 ряд — *3 петлі лицьові, 2 петлі виворітні*. 2, 3 і 4 ряди — петлі лицьові над лицьовими, виворітні над виворітними. 5 ряд — 1 петля лицьова, *1 накид, 3 петлі разом лицьовою, 1 накид, 2 петлі виворітні*. 6 ряд — лицьові над лицьовими, виворітні над виворітними. Повторювати з 1-го ряду.

УЗОР «ФАНТАЗИЙНИЙ» Кількість петель кратна 6 плюс 7. 1 ряд — 1 петля лицьова, *3 петлі лицьові, 3 петлі виворітні*. 2 ряд — лицьові над лицьовими, виворітні над виворітними. 3 ряд — 1 петля лицьова, *2 петлі разом лицьовою, 1 накид, 3 петлі виворітні*. 4 ряд — петлі лицьові над лицьовими, виворітні і накиди — виворітними. 5 ряд — як 1-й. 6 ряд — як 2-й. Повторювати з 1-го ряду.

Тонізуючі маски

Фруктова. До 1 ст. ложки вівсяного борошна («Толокно») додати сік з одного помідора (чи з 1 персика, 1/2 лимона, 1 апельсина, 1 ст. ложку огіркового соку) і молоко до отримання кашки. Залишати на обличчі 20—30 хвилин, змити холодною водою.

Білквата. Використовується в тих випадках, коли треба, щоб змучене обличчя терміново виглядало свіжішим, наприклад, перед урочистою подією. Не варто використовувати більше 2—3 разів на місяць. Розбити 1 білок до піни, додати 1 ч. ложку лимонного соку і дрібно нарізану шкірку з лимона. Нанести на обличчя на 10 хвилин. Знімається після накладання холодної компресу для пом'якшення маски, яка застигла. Потім змити холодною водою.

кладанням маски нанести жирний крем. Через 10—15 хвилин змити холодною водою. Білково-медого - вівсяна маска. До 1 ч. ложки вівсяного борошна додати 1 ч. ложку теплої рідкого меду і 1/2 розбитого до піни білка. Після 20 хвилин маску змити вологим ватним тампоном. * * *

Печення з чорносливом

Порізане м'ясо вмочити у гірчицю, додати сіль, перець і витримати 10 хвилин. Тим часом на смальці смажте цибулю. Додайте м'ясо, поєднайте до напівготовності і розкладіть його на 5 шматків у порційні горнятка. Додайте сюди нарізану кубиками картоплю, залийте м'ясним бульйоном і протримайте близько 20 хвилин у духовці. Потім вийміть горнятка, покладіть у них чорнослив за смаком, заліпіть тістом і поставте в духовку ще на 10 хвилин. Вихід продуктів на тісто: борошно — 200 г, цукру — 10 г, маргарину — 15 г, одне яйце, трохи солі.

Редактор Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой комунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины. На украинском языке.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; заступника редактора — 2-29-92; відповідального секретаря — 2-27-65; відділів: комуністичного виховання — 4-66-79, 4-64-21; комсомольського життя та економії — 2-04-84; учнівської молоді і соціальних проблем — 2-59-82; фотографії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; корнеторської — 3-61-83.

Газета виходить щосуботи. Друкарня імені Г. М. Дмитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2. БК 09637. Індекс 61103. Зам. № 175. Тираж 57 800.

Над номером працювали: складач машинного набору — М. Музичковський, складач друку — Л. Урсаленко, Н. Старостіна, коректори — Л. Новоленко, Л. Сердюченко, цинкограф — О. Щербана, друкарі — В. Винogradov, В. Цонев, В. Довгий, відповідальний черговий — Ю. Яровий.